

Eskilstuna kommun
info@eskilstuna.se

2023-10-20

1 (19)

Dnr SI 2023:5521

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Stålförsskolan i Eskilstuna kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning vid Stålförsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från *regelbunden* kvalitetsgranskning till *planerad* kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Stålförsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas till aktuell elevgrupp så att undervisningen även stimulerar och utmanar elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i hög utsträckning.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **3 maj 2024** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (SI 2023:5521) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Stålforskskolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn leder och styr det pedagogiska arbetet på skolenheten och skapar en god grund för utveckling av

undervisningen. Rektorn följer upp och analyserar skolenhetens kunskapsresultat, undervisningens genomförande samt att värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Utifrån analysen vidtar rektorn utvecklingsåtgärder och fattar beslut om hur resurser ska fördelas. Vidare ger rektorn ledning och styrning kring frågor som rör skolenhetens jämställdhetsarbete. Rektorn skapar dessutom förutsättningar för lärarna att samverka och försäkras sig om att det kollegiala lärandet ger avtryck i undervisningen.

Uppföljning, analys och utvecklingsåtgärder

Rektorn följer systematiskt upp skolenhetens kunskapsresultat både på individ- och gruppnivå samt på enhetsnivå. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att det sker en uppföljning av såväl enskilda elevers som elevgruppers kunskapsutveckling i alla ämnen och årskurser. Uppföljningen omfattar även resultat på nationella prov samt eventuella resultatskillnader mellan flickor och pojkar. Resultaten följs upp och diskuteras vid terminsstart samt på mitterminskonferenser där rektorn, elevhälsan samt undervisande lärare för aktuell elevgrupp deltar. Inför dessa konferenser gör lärarna skriftliga analyser av kunskapsresultaten som skollärdningen tar del av. Vidare framgår av rektorsintervjun och dokumentation att det vid tre tillfällen per läsår genomförs klasskonferenser för årskurs 9 där resultat följs upp och diskuteras på individnivå i syfte att i god tid kunna göra riktade insatser utifrån behov. Av intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans representanter samt av dokumentation framgår att uppföljningen av kunskapsresultaten har visat att elevernas resultat försämrats i flera ämnen, framförallt i matematik och naturorienterande ämnen. Uppföljningen visar också att resultaten för pojkar i årskurs 9 förbättrades under det senaste läsåret, medan flickornas resultat försämrades.

Rektorn följer upp undervisningens genomförande och kvalitet. Av intervjuer med rektorn, lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att rektorn samt de biträdande rektorerna genomför lektionsbesök med efterföljande pedagogiska samtal med lärarna. Under lektionsbesöken observeras bland annat i vilken utsträckning lärarna utgår ifrån skolenhetens gemensamma lektionsstruktur, hur väl de utnyttjar tvålärareskapet i undervisningen samt i vilken utsträckning de använder sig av metoder som diskuteras i de kollegiala utvecklingsgrupperna. Varje lärare får besök en eller två gånger varje termin. Vidare framgår att eleverna genomför enkäter i varje ämne en gång per termin. Enkäterna innehåller bland annat frågor om delaktighet och inflytande samt frågor om värdegrund. Resultaten av dessa följs upp och diskuteras bland annat i de pedagogiska samtalen där rektorn ger lärarna återkoppling på undervisningen. Av intervjuer med rektorn och lärarna framgår även att rektorn följer upp hur lärarna integrerar skolans värdegrundsuppdrag i undervisningen. Detta sker

dels via de pedagogiska samtalen, dels via medarbetarsamtalen samt ovan nämnda elevenkäter.

Utifrån uppföljning och analys fattar rektorn beslut om utvecklingsinsatser samt resursfördelning. Av intervju med rektorn samt av inskickad dokumentation framgår att rektorn har identifierat flera utvecklingsbehov och utifrån det vidtagit åtgärder. I naturorienterande ämnen, där elevernas kunskapsresultat är låga, pågår en insats som innebär att en förstelärare och en arbetslagsledare deltar på lektionerna, handleder lärarna, både i planeringsfasen och i genomförandet samt driver utvecklingsarbetet. Ett annat ämne där kunskapsresultaten är låga är svenska som andraspråk. Där har rektorn förstärkt med resurser i form av extra lärare, men även fått hjälp av en lektor i kommunen som handleder och stöttar lärarna utifrån behov. Vidare framgår att ytterligare en riktad insats planeras till kommande läsår. I samarbete med en lektor från förvaltningen planeras för en genomlysning av matematikundervisningen på Stålforssskolan. Tanken är att samtliga matematiklärare ska få lektionsbesök i syfte att identifiera framgångsfaktorer samt utvecklingsbehov och utifrån det genomföra insatser. I övrigt framgår av intervju med rektorn att förstelärarnas uppdrag har blivit mer specifika i syfte att förstelärarna ska fördjupa sina kunskaper inom skolenhetens olika utvecklingsområden och på så sätt bli mer drivande i utvecklingsarbetet. Mot bakgrund av att skolenhetens kunskapsresultat, trots detta arbete, är fortsatt låga och har försämrats avsevärt det senaste läsåret vill Skolinspektionen betona vikten av att pågående utvecklingsarbete fortsätter.

Jämställdhetsarbete

Rektorn ger ledning och styrning kring frågor som rör skolenhetens jämställdhetsarbete. Av intervju med rektorn samt av inskickad dokumentation framgår att flickors och pojkars kunskapsresultat följs upp och att rektorn har vidtagit åtgärder utifrån vad resultaten visar. Uppföljningen visar bland annat att flickorna under flera år har haft bättre resultat än pojkarna, men att skillnaden mellan könen har minskat under det senaste läsåret och att pojkarna har presterat bättre än flickorna i flera ämnen. En förklaring till detta beskrivs i såväl dokumentation som i intervjuer med rektorn, lärarna och elevhälsans representanter. Där framgår att personalen har tagit del av en föreläsning med fokus på att få fler pojkar att lyckas i skolan. Föreläsningen gav bland annat lärarna flera konkreta metoder och verktyg som de har kunnat använda i undervisningen. Dessutom beskriver lärarna i intervjuer att satsningen på differentierad undervisning och en gemensam lektionsstruktur sannolikt har bidragit till pojkarnas förbättrade resultat. Av rektorsintervjun framgår att rektorn även följer upp hur lärarna fördelar talutrymmet mellan flickor och pojkar i klassrummet samt hur lärarna agerar vid till exempel normbrytande beteende. Under lektionsbesök har rektorn uppmärksammat att pojkar oftare blir tillrättavisade än vad

flickor blir, och att det är något de behöver samtala om i kollegiet. Vidare framgår av dokumentation samt av intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter att det på skolenheten, i samarbete med kommunen, pågår en utbildningsinsats som innebär att eleverna får möjlighet att diskutera svåra och känsliga ämnen. Denna insats är riktad mot eleverna i årkurs 7 och består av lektioner där bland annat könsnormer utifrån olika perspektiv diskuteras. Även elever i årkurs 8 och 9 får ta del av detta arbete genom att elevhälsoteamet på skolenheten besöker dessa årskurser för att ge eleverna fortsatt kunskap och möjlighet att diskutera dessa frågor. Vidare framgår av intervju med rektorn att lärarna under förra läsåret fick ta del av en föreläsning om hedersrelaterat våld och förtryck. Därefter har föreläsaren haft samtal med en del elevgrupper och eleverna har på olika sätt fått möjlighet att ventiler sina tankar och åsikter. Lärarna har även fått kompetensutveckling med utgångspunkt i Lgr22. I det arbetet betonades vikten av att lärarna integrerar jämställdhetsperspektivet i undervisningen.

Ledning och organisation

Rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka med varandra. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av dokumentation framgår att samverkan lärare emellan är en stor del av verksamheten, dels genom tvålärarskapet och dels genom det kollegiala lärandet. Utöver denna samverkan finns schemalagd mötestid för bland annat arbetslags- och ämnesmöten, planering och bedömning samt tid för undervisande lärare att träffa elevhälsoteamet i olika konstellationer. Av intervju med rektorn samt av dokumentation framgår att det finns en tydlig struktur och agenda för respektive mötesform. Vidare framgår att det utöver den interna samverkan på skolenheten även finns avsatt tid för lärarna att träffas i kommunövergripande ämnesgrupper. Dessa möten äger rum en gång per termin och leds av förstelärare.

Rektorn försäkrar sig om att det sker ett kollegialt lärande som ger avtryck i undervisningen. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att lärarna träffas en gång i veckan i olika utvecklingsgrupper där varje grupp har fokus på ett av skolans fyra utvecklingsområden. Pågående läsår arbetar lärarna med differentierad undervisning, språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt, formativ bedömning samt välbefinnande, hälsa och motivation. Grupperna leds av förstelärarna på skolenheten och diskussionerna syftar till att utveckla lärarnas undervisning i praktiken för att på ett ännu bättre sätt kunna möta elevers olika behov. Av intervju med rektorn samt av dokumentation framgår att både rektorn och förstelärarna genomför lektionsbesök i syfte att följa upp effekterna av det kollegiala lärandet. Uppföljningen visar att en del lärare har kommit långt när det gäller det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet, till exempel genom att de använder bildstöd och auditiva hjälpmedel. Vidare visar uppföljningen att lärarna är mer

medvetna om att göra lärandet tillgängligt för alla elever genom att till exempel variera lektionsaktiviteter och göra genomtänkta val av material. Av intervjuer med lärarna framgår att de har mycket fokus på den gemensamma lektionsstrukturen.

Skolenhetens arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. Av intervjuer med rektorn och lärarna samt av dokumentation framgår bland annat att undervisningen ska utgå ifrån den så kallade Stålforslektionen. Det är en gemensam lektionsstruktur som bland annat innebär att varje lektion ska ha en tydlig uppstart där syfte, mål och lektionsinnehåll tydliggörs för eleverna. Av intervjuer med lärarna framgår också att det är tydligt uttalat att det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet ska genomsyra undervisningen. Dessutom ska lärarna dela sina lektionsplaneringar på skolenhetens gemensamma digitala lärplattform så att eleverna kan ta del av dem inför lektionerna. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att nyanställda lärare får hjälp och stöd av en så kallad kulturmentor. Även tvålärareskapet bidrar till att ge nya och eventuellt obehöriga lärare det stöd de behöver.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i flera delar elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden, men utvecklingsområden finns.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att undervisningen är målfokuserad, strukturerad och varierad. Den innehåller ett aktivt lärarstöd samt inslag som syftar till att stärka och motivera eleverna. Lärarna ger eleverna möjlighet att ta ansvar för och utveckla strategier för sitt lärande. Dessutom involveras eleverna i planering och utvärdering av undervisningen. Dock kan undervisningen i högre utsträckning anpassas

så att den stimulerar och utmanar alla elever, oavsett hur långt de har kommit i sin kunskapsutveckling.

Målfokus, variation, struktur och aktivt lärarstöd

Undervisningen är välstrukturerad genom tydliga mål, planeringar och sammanhängande lektionsinnehåll. Av intervjuer med lärarna framgår att undervisningen planeras utifrån gällande styrdokument och lärarna planerar mycket tillsammans i sina respektive lärarpar. Vidare framgår av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna samt av dokumentation och lektionsobservationer att lärarna arbetar utifrån en gemensam lektionsstruktur. Det innebär till exempel att lärarna skriver upp syfte, lärandemål och lektionsinnehåll på en tavla så det blir synligt för eleverna. Av intervjuer med lärare samt av observationer framgår att detta tillämpas av de flesta lärare på skolenheten. Vidare framgår av observationerna samt av intervjuer med elever att lärarna använder olika metoder för att avsluta lektionerna. En del lärare gör en sammanfattning av lektionen medan andra återkopplar till lektionsmålet. Lektionerna avslutas dock alltid gemensamt genom att eleverna får ställa sig bakom stolarna vid sina respektive platser innan de lämnar klassrummet.

Undervisningen präglas av variation gällande arbetsformer, arbetssätt och innehåll. Av intervjuer med lärare och elever framgår att lärarna i flera ämnen planerar undervisningen så att eleverna får arbeta med olika moment och på olika sätt under lektionerna. Eleverna får till exempel lyssna på lärarnas genomgångar, se på film, läsa och skriva, genomföra samtal och diskussioner med varandra, arbeta med uppgifter enskilt, i par eller i grupp. Det framgår dock att det förekommer mindre varierad undervisning i vissa ämnen där lektionerna oftast inleds med en kort genomgång följt av att eleverna arbetar enskilt i läroboken. Eleverna ger också exempel på ämnen där lektionerna ofta består av nästan enbart lärarledda genomgångar. Av intervjuer med lärare framgår att undervisningen varierar i olika hög grad beroende på elevernas behov och lektionernas längd. Den bild av variation som lärare och elever ger framkommer även i de lektionsobservationer som genomförts. Observationerna visar exempel på att eleverna får arbeta med olika moment och på olika sätt, men att det förekommer lektioner där eleverna får ägna en stor del av lektionstiden åt att arbeta enskilt med uppgifter i läroboken.

Lärarna försäkrar sig om att eleverna förstår vad de ska göra och att de kommer igång med arbetet. Av dokumentation framgår att undervisningen på skolenheten sedan några år tillbaka är organiserad så att det på de flesta lektioner är två undervisande lärare. Av intervjuer med eleverna framgår att detta tvålärarskap bland annat ökar elevernas möjligheter att snabbt få hjälp under lektionerna. Genomförda lektionsobservationer visar flera exempel på hur lärarna utnyttjar tvålärarskapet för

att aktivt kunna ge många elever stöd och hjälp i arbetet. Lärarna cirkulerar i klassrummet, stöttar eleverna utifrån behov och ser till att de arbetar aktivt. Vidare förklarar lärarna på olika sätt, ställer frågor och för en dialog med eleverna.

Elevers delaktighet i undervisningen och i sitt eget lärande

Undervisningen är utformad på ett sådant sätt att eleverna får möjlighet att reflektera och ta ansvar för sitt eget lärande. Av intervjuer med lärarna framgår att lärarna på olika sätt låter eleverna reflektera över vad de har lärt sig. Några lärare genomför motiverande samtal med eleverna medan andra lärare låter elevernas reflektioner vara en del av själva undervisningen. Eleverna får till exempel pröva olika arbetsformer och där igenom fundera över olika sätt att lära sig. Vidare framgår av elevintervjuer samt av genomförda lektionsobservationer att eleverna i flera olika ämnen får möjlighet att uttrycka sina egna tankar och åsikter. Ibland sker det i samband med att de diskuterar en text de har läst eller i samband med att de arbetar med argumentation. De för även diskussioner om aktuella ämnen och händelser där elevernas egna tankar och åsikter ventileras. Lärarna uppmuntrar också eleverna att tänka själva och inte enbart redogöra för fakta.

Lärarna använder olika metoder för att involvera eleverna i planering och utvärdering av undervisningen. Av intervjuer med lärare och elever framgår att eleverna bland annat får vara med och påverka hur de vill arbeta med en uppgift, hur lång tid de behöver för att bli klara samt hur de vill redovisa sina kunskaper. Eleverna får till exempel välja om de vill arbeta enskilt eller i grupp, om de vill arbeta digitalt eller använda läroboken samt om de vill ha prov eller någon annan typ av examinationsuppgift. Vidare framgår av elevintervjuerna att lärarna ofta planerar ett arbetsområde, men att eleverna inom ramen för detta område får välja olika uppgifter eller olika alternativ av en uppgift. Ibland får de också rösta om vilket arbetsområde de ska börja med. Elevernas inflytande över undervisningens innehåll är dock mer begränsat. Av intervjuer med lärarna framgår till exempel att lärarna har svårigheter med att involvera eleverna i planering av lektionsinnehåll, men att de försöker göra eleverna medvetna om när de har möjlighet till inflytande. Vidare framgår av intervjuer med lärare och elever samt av inskickad dokumentation att eleverna genomför enkäter i alla ämnen i syfte att utvärdera undervisningen. Dessa enkäter genomförs dock bara en gång per termin. Det saknas således kontinuerlig utvärdering som ger lärarna möjlighet att anpassa eller förändra den pågående undervisningen. Vidare framgår av intervjuer med såväl lärare som elever att lärarna endast ibland gör egna utvärderingar, till exempel genom att fråga eleverna vad de tycker om arbetssätt, lektionsupplägg eller ett arbetsområde. När elevernas synpunkter inhämtas används de dock av lärarna för att utveckla undervisningen.

Motivation, förväntningar och anpassningar

Lärarna uppmuntrar och motiverar eleverna genom att visa intresse och engagemang för sina ämnen och för eleverna. Av intervjuer med lärare samt av genomförda lektionsobservationer framgår att lärarna arbetar medvetet för att skapa intresse och motivation hos eleverna. Några lärare försöker koppla arbetsuppgifterna till elevernas vardag och några lärare deltar själva i praktiska moment för att på så sätt få eleverna att delta aktivt. Av intervjuer med elever framgår att det finns ett stort engagemang hos många lärare och att deras positiva bemötande spelar stor roll när det gäller att skapa intresse för skolarbetet. Vidare framgår av lärarintervjuerna att lärarna på olika sätt försöker motivera eleverna att anstränga sig lite extra för att om möjligt nå längre i sin kunskapsutveckling. Några lärare brukar till exempel visa elevexempel på A-nivå, dels för att synliggöra vad som krävs och dels för att eleverna ska inse att det inte är en omöjlighet för dem att uppnå ett högre betyg. Vidare framgår av såväl intervjuer med lärare som elever att lärarna har motiverande samtal med eleverna där de bland annat pratar om elevernas ambitionsnivå och vad som krävs för att nå ett högre betyg. Av lärarintervjuer framgår dock att det finns många elever som behöver göra stora ansträngningar för att uppnå betyget E och att lärarna därför är försiktiga med att kräva ännu mer av eleverna. Av elevintervjuer framgår att lärarna är bra på att uppmuntra de elever som riskerar att inte nå målen, och enligt eleverna är många lärare nöjda om eleverna uppnår betyget E. Dock framgår det även att detta varierar mellan olika lärare.

Undervisningen är till innehåll och arbetssätt bara delvis anpassad till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. Av intervju med rektorn framgår att det på skolenheten är stor spridning bland eleverna när det gäller förutsättningar och behov. Rektorn ser att många lärare tänker mycket på att försöka tillgodose alla elevers behov, men att det pågående utvecklingsarbetet med differentierad undervisning behöver fortsätta för att ytterligare hitta sätt att nå alla elever. Av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna samt av genomförda lektionsobservationer framgår att lärarna i hög grad gör olika typer av anpassningar för elever som är i behov av mycket hjälp och stöd i olika ämnen. Tvålärareskapet möjliggör exempelvis för lärarna att ge vissa elever extra hjälp och stöd. En del lärare utnyttjar också tvålärareskapet till att dela in eleverna i olika grupper, där elever i behov av mycket stöd kan få undervisning i en mindre grupp. Av intervjuer med lärare framgår dock att elever som arbetar snabbt och har kommit långt i sin kunskapsutveckling oftast får arbeta på egen hand med extra uppgifter. Visserligen framgår det att det finns möjligheter för eleverna att på olika sätt utveckla och fördjupa sina kunskaper, men att detta oftast sker utan aktivt lärarstöd. Vidare framgår av intervjuer med elever att alla oftast arbetar med samma uppgifter på

lektionerna och att elever som snabbt blir klara med uppgifter ibland får hjälpa en kompis eller ta en kort paus.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Undervisningens innehåll och arbetssätt behöver anpassas till aktuell elevgrupp så att undervisningen även stimulerar och utmanar elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer att undervisningen bara delvis är anpassad till aktuell elevgrupp och till elevernas enskilda behov. Det pågår visserligen ett utvecklingsarbete kring differentierad undervisning, men granskningen visar att arbetet med att anpassa undervisningen främst riktar sig till de elever som inte har kommit så långt i sin kunskapsutveckling och att lärarna har mest fokus på att eleverna ska uppfylla de mål och betygskriterier som minst ska uppnås. Däremot görs i lägre grad anpassningar för elever som nått längre i sin kunskapsutveckling.

Av 3 kap. 2 § skollagen framgår att alla elever ska ges den ledning och stimulans de behöver i sitt lärande och i sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Vidare framgår att elever som lätt uppfyller de betygskriterier som minst ska uppfyllas ska ges ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling.

Skolinspektionen rekommenderar därmed rektorn att organisera verksamheten så att lärarna ges möjlighet att på ett strukturerat sätt diskutera och tillsammans hitta strategier och konkreta arbetssätt för att utveckla undervisningen så att även de elever som har kommit långt i sin kunskapsutveckling stimuleras och utmanas att nå så långt som möjligt i sitt lärande. Utan tillräcklig stimulans och utmaning finns en risk att eleverna inte känner motivation för skolarbetet. Undervisningen ska med andra ord anpassas utifrån elevernas olika förutsättningar och kunskaper, och samtidigt ha en sådan svårighetsgrad att den stimulerar och utmanar alla elever att nå sin fulla potential.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att eleverna ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet och undervisningen av studiero.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att det på skolenheten pågår ett aktivt arbete med att skapa studiero och en trygg miljö. Personalen kartlägger och analyserar kontinuerligt elevernas upplevelse av trygghet och studiero samt vidtar ändamålsenliga åtgärder utifrån identifierade behov. Eleverna är på olika sätt delaktiga i arbetet och personalen har gemensamma förhållningssätt i arbetet med att skapa trygghet och studiero.

Trygghet

Vid skolenheten bedrivs ett medvetet arbete med att skapa en trygg miljö för eleverna, och personalen har ett gemensamt förhållningssätt när det kommer till trygghetsarbetet. Av inskickad dokumentation och av samtliga intervjuer framgår att det bedrivs ett främjande och förebyggande trygghetsarbete där skolenhetens trygghetsteam har en central roll. Trygghetsteamet, som består av handledare, kurator och skolledare, ansvarar bland annat för att utreda alla kränkingsärenden på skolenheten. Av intervju med rektorn framgår att all konflikthantering har plockats bort från lärarna och istället koncentrerats till ett fåtal personer. Detta i syfte att kvalitetssäkra utredningarna samt kunna hantera uppföljning och kontakter med vårdnadshavare på ett bättre sätt. Vidare framgår att alla pedagoger har avsatt tid i sitt schema för att vara rastvärdar och därmed röra sig bland eleverna, särskilt på de platser som identifierats som mindre trygga för eleverna. Sedan några år tillbaka finns även övervakningskameror uppsatta i alla allmänutrymmen på skolenheten. Dessutom är samtliga av skolbyggnadens dörrar låsta i syfte att förhindra obehöriga från att ta sig in i skolbyggnaden. Som ett ytterligare led i det främjande och förebyggande trygghetsarbetet riktar personalen stort fokus på att bygga relationer med eleverna. Av intervju med elevhälsans representanter framgår att all personal samarbetar kring bemötande och det finns ett gemensamt förhållningssätt som innebär att alla tar ansvar för alla elever och är skyldiga att agera skyndsamt på allt som händer.

Elevernas upplevelse av trygghet kartläggs och följs upp på olika sätt. Av inskickad dokumentation och av samtliga intervjuer framgår att eleverna besvarar olika enkäter innehållande frågor om bland annat trygghet och trivsel. Den mest frekvent använda enkäten är den så kallade Stålforsbarometern. Den genomförs två gånger per termin och följs upp kontinuerligt på klasstiden, i arbetslagen och på elevhälsomöten. Enkätresultaten visar att eleverna känner sig trygga på skolan, och av inskickad dokumentation framgår att elevernas upplevelse av trygghet och trivsel har förbättrats över tid. Även Skolinspektionens enkät från 2023 visar att eleverna på Stålforsskolan upplever en hög grad av trygghet. Vidare framgår av intervju med elevhälsans representanter att elevernas upplevelse av trygghet även följs upp i de hälsosamtal som genomförs med alla elever i årskurs 7. Där framkommer bland annat att elevernas känsla av trygghet grundar sig i att personalen tar tag i problem som uppstår och agerar skyndsamt när något händer.

Utifrån vad kartläggning och analys visar vidtar rektorn åtgärder för att ytterligare stärka elevernas upplevelse av trygghet. Av intervjuer med rektorn och elevhälsans representanter framgår att insatser görs utifrån de behov som bland annat identifieras i de olika enkäterna. Ett exempel på en åtgärd som vidtagits är att utöka antalet rastvärdar och koncentrera dessa till de områden där eleverna uppger att de känner sig mest otrygga, till exempel uppehållsrummet. Av elevintervjuerna framgår också att eleverna upplever trygghetsteamet som väldigt närvarande.

Studiero och lugn miljö

Vid skolenheten bedriver personalen ett samlat arbete med att skapa och bibehålla studiero, och eleverna är delaktiga i det arbetet. Av inskickad dokumentation och av samtliga intervjuer framgår att personalen har ett gemensamt förhållningssätt när det gäller ordning och struktur i klassrummen. Fasta platser och hemklassrum tillämpas och den så kallade Stålforslektionen beskrivs som en viktig framgångsfaktor för att skapa studiero för eleverna. Det är en gemensam lektionsstruktur som bland annat innehåller riktlinjer för hur lärarna ska inleda sina lektioner samt att lärarna tillsammans med eleverna ska diskutera vilken ljudnivå som är lämplig under olika lektionsaktiviteter. Tvålärareskapet nämns också som en framgångsfaktor när det gäller att främja studiero. Med två undervisande lärare finns det till exempel möjlighet för en lärare att stå i dörren och ta emot eleverna när de kommer till lektionerna, hälsa på dem och stämma av att de har rätt material med sig. Den andra läraren kan under tiden förbereda det som ska skrivas på tavlan eller ta fram material som ska användas. Dessutom finns det alltid en lärare som kan ta sig an de elever som eventuellt bidrar till sämre studiero. Vidare framgår av inskickad dokumentation samt av intervju med rektorn att trygghetsteamet har en viktig funktion i det främjande arbetet med att

skapa studiero. Skolledningen har möte med trygghetsteamet varje vecka för att diskutera den aktuella situationen på skolenheten. Övriga teammedlemmar träffas dagligen och stämmer av aktuella frågor gällande studiero. Vidare framgår av dokumentation och elevintervjuer att skolenhetens gemensamma ordningsregler tas upp med eleverna i början av varje termin. Via elevrådet, som har möte en gång i månaden, har eleverna också möjlighet att påverka ordningsreglerna.

Elevernas upplevelse av studiero följs upp på olika sätt. Av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna samt av inskickad dokumentation framgår att eleverna besvarar olika enkäter innehållande frågor om bland annat studiero. Förutom den tidigare nämnda Stålforsbarometern besvarar även eleverna enkäter i alla ämnen en gång varje termin. Dessa enkäter innehåller också frågor om elevernas upplevelse av studiero. Enkäterna följs upp kontinuerligt och eleverna är delaktiga i arbetet med att identifiera framgångsfaktorer samt föreslå förbättringsåtgärder. Eventuella åtgärder som vidtas följs sedan upp i kommande enkätmätning. Rektorn, lärarna och eleverna beskriver i intervjuer att enkätresultaten visar att det överlag råder god studiero på lektionerna. Även genomförda lektionsobservationer visar att klassrumsklimatet i de flesta fall är sådant att eleverna ges möjlighet att fokusera på skolarbetet.

Utifrån uppföljning och analys vidtar rektorn ändamålsenliga åtgärder för att ytterligare förbättra studieron för eleverna. Av intervjuer med rektorn, lärarna och eleverna samt av inskickad dokumentation framgår att det finns tydliga rutiner och riktlinjer kring det åtgärdande arbetet. När det uppstår en oönskad situation i klassrummet, exempelvis att en elev missköter sig på något sätt, kontakter undervisande lärare trygghetsteamet som då uppsöker klassrummet och samtalar med berörda elever. Av intervju med rektorn framgår att det finns tydliga rutiner kring hur dessa samtal ska gå till samt vilka konsekvenser eleverna kan förvänta sig om de missköter sig. Vidare framgår av intervju med rektorn att det finns avsatt tid varje vecka för arbetslagen att träffa elevhälsoteamet för att diskutera hur det fungerar i olika elevgrupper samt vilka insatser som eventuellt behöver genomföras.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen
Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i bedömningar och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionens sammanfattande motivering är att rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i lärarnas betygssättning samt för diskussioner med lärarna om orsaker till avvikelserna. Rektorn ger dessutom lärarna goda möjligheter att på olika sätt samverka kring och kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg.

Uppföljning och analys av lärarnas betygssättning

Rektorn följer upp och analyserar eventuella avvikelser i bedömningar och betyg samt diskuterar dessa med lärarna. Av intervju med rektorn samt av inskickad dokumentation framgår att rektorn följer upp och analyserar resultatskillnader mellan olika ämnen samt skillnader mellan flickors och pojkars resultat. Rektorn följer dessutom upp skillnader mellan betyg på nationella prov och terminsbetyg. Av analysen framgår att det finns resultatskillnader mellan flickor och pojkar, både i olika ämnen och på de nationella proven. Av nationell statistik framgår att det under vårterminen 2022 fanns relativt stora avvikelser mellan betygen på de nationella proven och terminsbetygen i flera ämnen. Rektorn beskriver i intervjun att hen är medveten om dessa avvikelser, har fört diskussioner med lärarna om orsaker till dem och förklarar att avvikelserna till viss del hänger ihop med att det fanns flera obehöriga lärare vid det tillfället. Rektorn har även haft en dialog med berörda lärare om vilket betygsunderlag som användes. Av rektorsintervjun framgår att rektorn har identifierat att det under vårterminen 2023 inte fanns några större avvikelser mellan betygen på de nationella proven och terminsbetygen. En förklaring till det är enligt rektorn att lärarbehörigheten på skolenheten har ökat. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna att rektorn för samtal med lärarna om likvärdig bedömning. Av lärarintervjuerna framgår att lärarna genomför skriftliga analyser av sin betygssättning som rektorn tar del av. Lärarna dokumenterar också elevernas resultat i skolenhetens digitala plattform. Där blir då elevernas kunskapsutveckling över tid synlig och utifrån det underlaget för rektorn diskussioner med lärarna om deras bedömningar. Av intervju med rektorn framgår också att den nya läroplanen har diskuterats utifrån de nya riktlinjerna för betygssättning. Rektorn har haft diskussioner med lärarna, både i grupp och enskilt, exempelvis om hur tungt olika betygskriterier ska väga vid betygssättning.

Kvalitetssäkring av bedömningar och betyg

Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att kvalitetssäkra bedömningar och betyg. Av

intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation framgår att lärare som undervisar i samma ämne har sina arbetsplatser intill varandra, vilket skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka kring bedömning och betygssättning. Vidare framgår att det avsätts tid för lärarna, till exempel i form av studiedagar och konferenstid, att diskutera likvärdig bedömning. Av intervju med rektorn framgår till exempel att särskild konferenstid används inför betygssättning. Lärare som saknar lärarlegitimation prioriteras och ges tid att träffa medbedömare för att samtala om bedömningsunderlaget. Vidare framgår av lärarintervjuerna att lärarna även träffar kollegor från andra skolor i kommunen i syfte att diskutera bedömning ur ett likvärdighetsperspektiv. Av inskickad dokumentation framgår att förstelärarna på skolenheten har deltagit i en fortbildning med fokus på bedömning och betygssättning med utgångspunkt i Skolverkets allmänna råd om betyg och provning. På skolenheten har sedan detta arbete fortsatt i utvecklingsgrupperna. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och lärarna samt av inskickad dokumentation att lärarna arbetar mycket tillsammans med bedömning, dels inom ramen för tvålärarskapet och dels med andra ämneskollegor. Nationella prov bedöms alltid gemensamt. Samtliga lärare som undervisar i ämnen där nationella prov genomförs har avsatt tid för att tillsammans rätta proven. Lärarna använder sig också i hög utsträckning av digitala provverktyg. Dessa möjliggör anonymisering av elevernas prov, vilket ytterligare bidrar till skolenhetens kvalitetssäkring av bedömningar och betyg.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

X Anders Berggren

Beslutsfattare
Signerat av: Anders Berggren

X Cecilia Johansson

Föredragande
Signerat av: Cecilia Johansson

I handläggningen av ärendet har även utredarna Ingela Åkerman Jansson och Viktor Hagström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- 8 lektionsobservationer.
- 2 gruppintervjuer med elever.
- 2 gruppintervjuer med lärare.
- 1 gruppintervju med skolans elevhälsa.
- 1 intervju med rektor samt de båda biträdande rektorerna.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan, dels den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll från besöket för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 13-14 september samt den 19 september 2023. Besöket genomfördes av utredarna Cecilia Johansson, Ingela Åkerman Jansson och Viktor Hagström.

Stålforskskolan i Eskilstuna kommun är en grundskola med årskurserna 7-9. Vid tidpunkten för Skolinspektionens besök hade skolenheten 520 elever. Stålforskskolan leds av en rektor samt två biträdande rektorer.